viure als pirineus

Viure als Pirineus, 24/11/26

De la notaria de Puigcerdà a la Sagrada Família: surt a la llum el testament d'Antoni Gaudí cent anys després

Signat el 1911 davant del notari de Puigcerdà Ramon Cantó, durant una convalescència de l'arquitecte, el document va desaparèixer el 1936.

Cent anys després de la seva mort, el llegat material d'**Antoni Gaudí** torna a ser notícia. L'inventari de béns de l'arquitecte, signat originalment el 4 de novembre de 1926, acaba de passar a ser de consulta pública a l'**Arxiu Històric de Protocols de Barcelona**, custodiat pel Col·legi Notarial de Catalunya. L'obertura d'aquest document permet resseguir amb precisió el patrimoni exacte que tenia el geni del modernisme en el moment de morir i recorda la **connexió clau de Puigcerdà** amb les seves últimes voluntats.

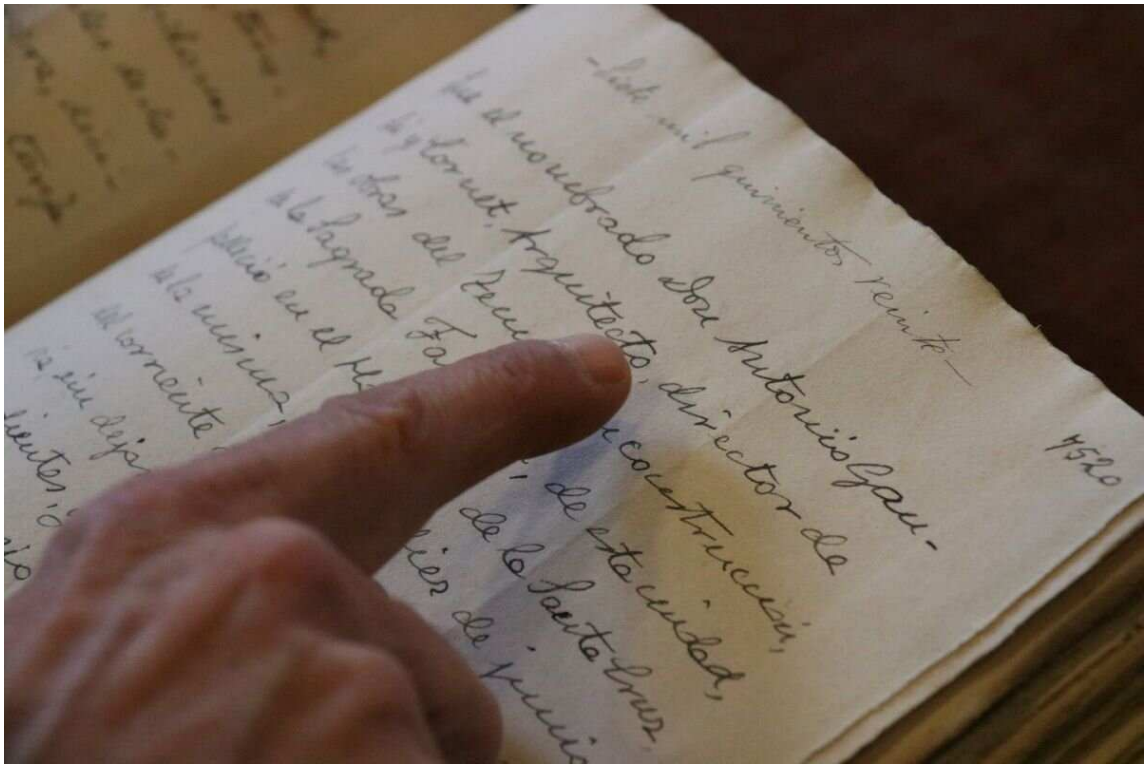

Una de les pàgines de l'inventari de l'herència d'Antoni Gaudí / Ares Vàzquez

Va ser precisament a la capital de la Cerdanya on Gaudí va atorgar el seu únic testament. El 9 de juny de 1911, **mentre feia estada a Puigcerdà** per recuperar-se d'una greu malaltia —unes febres de Malta que el van portar al límit de les

seves forces—, l'arquitecte va acudir davant el notari local **Ramon Cantó** per deixar per escrit què s'havia de fer amb els seus béns. Aquell document original, però, es va perdre per sempre l'any 1936, a l'inici de la Guerra Civil, arran de l'incendi que va destruir l'arxiu notarial de Puigcerdà.

Malgrat la desaparició del paper original, el contingut de la voluntat de Gaudí va quedar recollit gràcies a l'inventari formalitzat pocs mesos després de la seva mort pel notari **Lluís Rufasta.** Aquest document es va redactar a partir d'una còpia del testament —avui en parador desconegut— i del certificat d'últimes voluntats, que duia la signatura de **Manuel Azaña**, aleshores funcionari del Ministeri de Gràcia i Justícia.

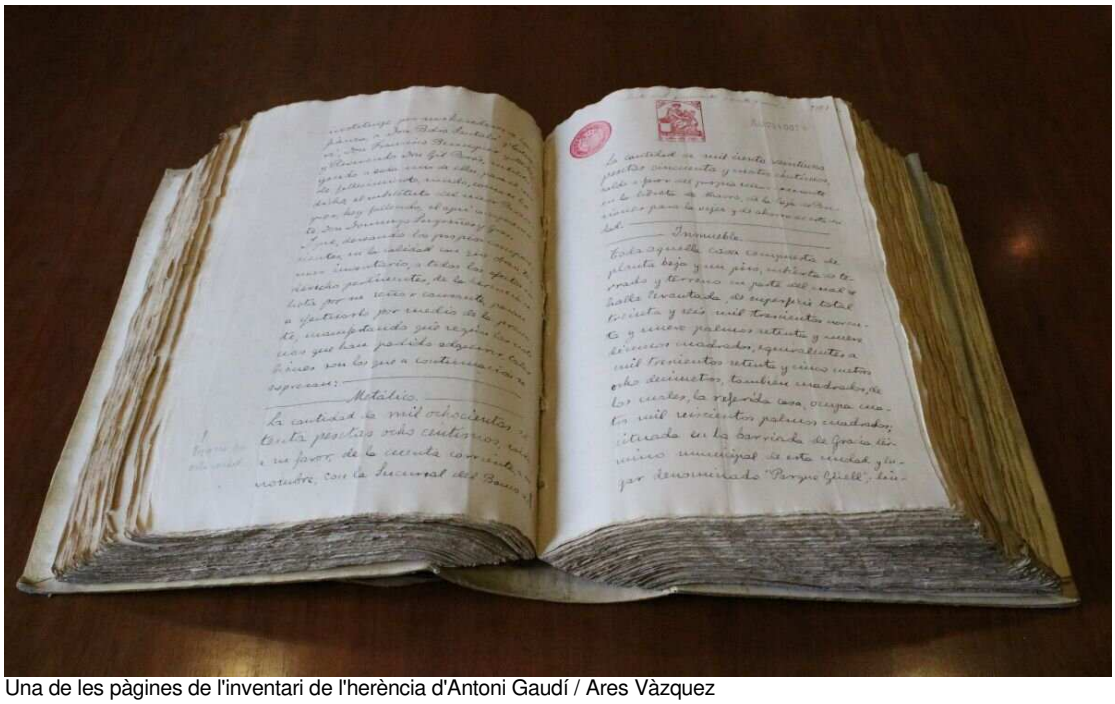

Una de les pàgines de l'inventari de l'herència d'Antoni Gaudí / Ares Vàzquez

Un patrimoni auster amb un únic destí

L'obertura de l'arxiu cent anys després posa de manifest la senzillesa amb què vivia l'arquitecte i la seva dedicació absoluta al temple expiatori de la Sagrada Família. Segons consta a l'inventari, en el moment de la seva mort el juny de 1926, el patrimoni de Gaudí es reduïa a tres actius principals. D'una banda, **la casa del Park Güell:** Una torre amb parcel·la on residia amb el seu pare i la seva neboda, valorada en 45.000 pessetes de l'època (tot i que subjecta a una càrrega anual de 564,20 pessetes). Per altra banda, els **estalvis bancaris:** Dos comptes amb imports modestos: un al Banc d'Espanya, amb 1.870,08 pessetes, i una llibreta a la Caixa de Pensions, amb 1.121,54 pessetes.

Els hereus de confiança

En el testament de Puigcerdà, Gaudí no va designar hereus particulars, sinó que va nomenar tres marmessors o hereus de confiança amb un encàrrec molt clar: vendre tot el seu patrimoni i destinar-ne íntegrament els beneficis a la continuació de les obres de la Sagrada Família.

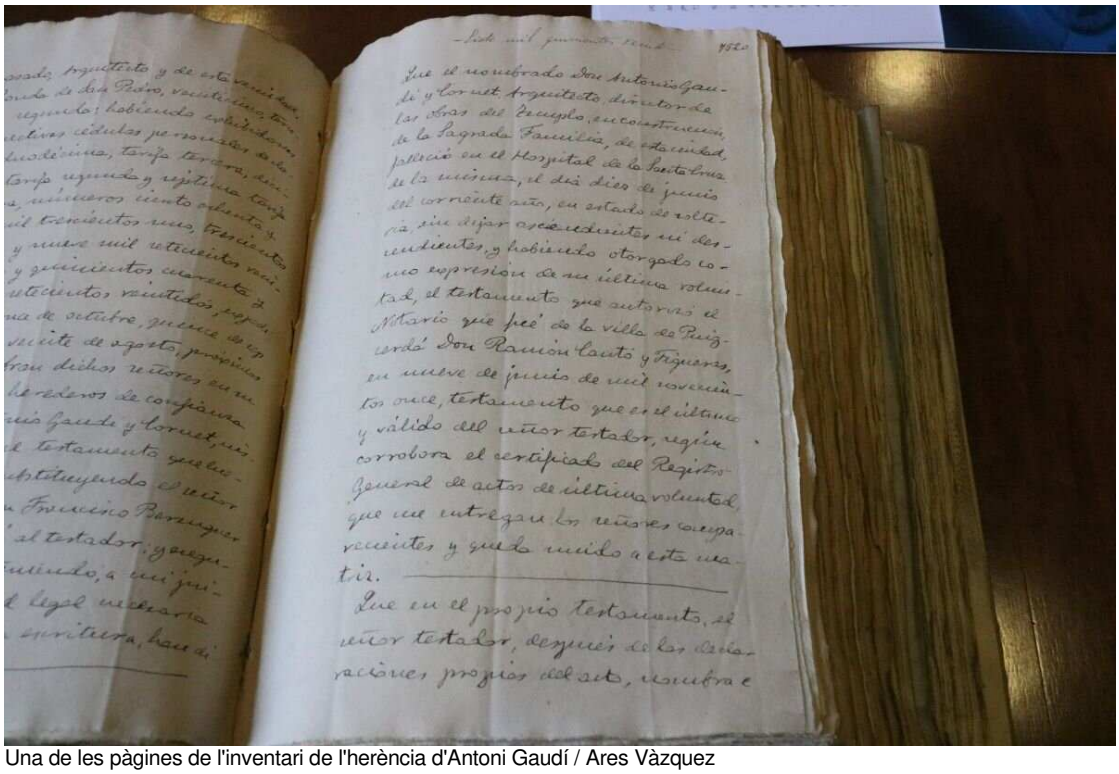

Una de les pàgines de l'inventari de l'herència d'Antoni Gaudí / Ares Vàzquez

Els escollits van ser el sacerdot **Gil Parés i Vilasau** (primer capellà custodi del temple), l'amic i metge **Pere Santaló i Castellví,** i el seu estret col·laborador, l'arquitecte **Francesc Berenguer i Mestres**. Com que Berenguer va morir el 1914, dotze anys abans que Gaudí, el seu lloc el va ocupar un altre deixeble fidel, l'arquitecte **Domènec Sugrañes i Gras**.

Un segle més tard, la desclassificació d'aquest inventari notarial tanca el cercle documental d'una història que va començar en una notaria del Pirineu i que va segellar el compromís vital de Gaudí amb l'obra més emblemàtica de Barcelona.